Solan, Ludvig og Gurin med reverompa

Solan, Ludvig og Gurin med reverompa

Norges første helaftens tegnefilm er langt fra en helstøpt affære. Gurin med reverompa blir intet annet enn en blek Aukrust- og Caprino-kopi.

Solan, Ludvig og Gurin med reverompa
Nille Tystad, John M. Jacobsen
Filmkameratene, Svensk Filmindustri
1998
SF Norge
16:9 Fullskjerm
Dolby Digital 5.1
76 min.
2

3

Å hoppe etter Caprino

Det var litt av en oppgave Nille Tystad og John M. Jacobsen tok på seg når de startet arbeidet med det som skulle bli Norges andre helaftens animasjonsfilm. Å hoppe etter Ivo Caprinos *Flåklypa Grand Prix* er én ting, men å gjøre det med tilnærmet likt materiale er noe ganske annet. Som med Flåklypa baserer også *Solan, Ludvig og Gurin med reverompa* seg på Kjell Aukrusts imponerende forfatterskap og persongalleri. Den umiddelbare suksessen til *Gurin* - på et tidspunkt var de to mest sette filmene i Norge gjennom tidene to norskproduserte animasjonsfilmer - skyldtes nok delvis at folk flest var nysgjerrige på hvordan regissørparet hadde løst brasene. For noen spesielt god film er *Gurin med reverompa* ikke.

Filmen hadde kinopremiere i 1998, en tid da norsk film ennå lå med brukket rygg og presterte et minimalt antall produksjoner årlig. Oppturen for bransjen var bebudet, men like fullt var John M. Jacobsen og hans Oscar-nominasjon for *Veiviseren* i 1987 norsk films største bragd i noenlunde moderne tid. Derfor var det ingen overraskelse at det var Jacobsen som skulle ta opp kampen med Caprino. Der i mot var overraskelsen eller forundringen større over at en ny norsk helaftens animasjonsfilm skulle være en tegnefilm.

Det har aldri vært noe særlig tradisjon for norskproduserte tegnefilmer - riktignok var det et miljø i Asker rundt TegnefilmCompagniet på 80-tallet, men de nådde aldri utover kort- og novellefilmpublikummet med sine produksjoner. Nille Tystad brakte dog med seg nedarvet erfaring fra begge sine foreldre - Anna Tystad Aronsen hadde lang fartstid som animatør i NRK og Bjørn Aronsen dro tidlig til USA og animerte for Disney på 1950-tallet. Til tross for noe norsk tegnefilmerfaring var det åpenbart at produksjonen hadde behov for internasjonale bidrag, og eksternhjelp ble hyret inn fra de baltiske animasjonsmiljøene.

Filmskaperne tar seg en god del friheter i forhold til Aukrusts originalhistorie fra 1991. For å cashe inn på publikums hunger etter en *Flåklypa*-oppfølger, kobles Solan og Ludvig på i filmens tittel. Solan og Ludvig har av uforståelige årsaker forlatt Reodor Felgen og Flåklypa for å starte detektivbyrå i Oslo. Da fjøsnissen Gurin plutselig våkner opp med revehale som resultat av en serie revestreker, tar det ikke lang tid før fiffen i hovedstaden får nyss om dette fantastiske stolaemnet og en heseblesende jakt på halen starter. Detektivene må forsøke å forhindre at Enkefru Stengenføhn-Gnad og en forfinet Rudolf Blodstrupmoen får tak i revehalen.

Manuset er utvilsomt filmens svakeste side. Det er nærmest utrolig at manusforfatter Vibeke Idsøe ikke greier å trekke mer humør ut av originalmaterialet. Filmen kjennes stivbent med få morsomme scener til tross for et rikholdig persongalleri og masse godt originalmateriale å trekke på. Eksempelvis fremstår avslutningen på filmen likeså mystisk som hvordan Gurin fikk revehale i utgangspunktet. Tematikken rundt det å være annerledes skinner selvsagt igjennom hele filmen, men filmskaperne tar aldri skikkelig grep om problematikken. Filmen ender opp som en samling halvgode ideer som kretser rundt typegalleriet til Aukrust.

Designet i filmen gjør sitt ytterste for å forholde seg til Aukrust sine egne illustrasjoner til originalhistorien. Den visuelle stilen til Aukrust er like håndholdt og snirklet som selve historiene, og byr på betydelige utfordringer for designerne og animatørene. Løsningen som er valgt er bare delvis vellykket. Bakgrunnene gjenspeiler stilen til Aukrust på glimrende vis og gir filmen en varm stemning. Dessverre fungerer karakteranimasjonen dårligere i forsøket på å etterape de originale illustrasjonene. Karakterer som enkefruen og Blodstrupmoen blir for intrikate slik at i noen tilfeller nærmest glir inn i bakgrunnene eller blir for vanskelige å animere godt. Da fungerer Gurin bedre som karakter, hvor dennes utforming er renere i linjene og bryter dermed klarere med bakgrunnsstilen.

Animasjonen i filmen er varierende - faktisk så varierende at det er forstyrrende for filmopplevelsen når du først begynner å legge merke til det. Noen scener, som den innledende med Solan, glir godt i et dypt og rikt lys, mens andre, fortrinnvis når figurer beveger seg i perspektiv, er så stive og uregelmessige at man skulle ikke tro det var en del av samme produksjonen. Produksjonsteamet var selvsagt satt sammen av mange folk og delvis fra ulike land og animasjonstradisjoner, men man skulle tro at produksjonslederne ville være mer opptatt av å holde en enhetlig stil gjennom produksjonen - dette er overhode ikke tilfelle med *Gurin med reverompa*.

Filmskaperne forsøker hardt å etterape suksessen med

Flåklypa Grand Prix, både når det gjelder det utvidede persongalleriet og skuespillerne som fyller rollene. Kan hende Tystad og Jacobsen har sett vel mye tilbake i tid når de rekrutterte skuespillere. Kjendisnavn som Toralv Maurstad, Wenche Foss og Grethe Kausland var langt over middagshøyden når filmen gikk i produksjon og bidrar ikke nevneverdig til å gi ytterligere liv til karakterene. Best er selvsagt Foss som den talefeiltunge enkefruen.

Musikken var med på å gi
Flåklypa Grand Prix sine kvaliteter - hvem kan hvem glemme den fabelaktige jazzkonserten hvor Caprino animerte etter noter?
Gurin med reverompa starter også godt når det gjelder musikken; sløy jazz introduserer oss for Solan med konjakk i glasset og et røykfylt rom. Dessverre er denne innledende scenen også den beste musikalsk sett - det er bratt nedoverbakke herfra og inn. Det er en håndfull «hovedsanger» i filmen hvor karakterene bidrar med vokal, hvor resultatet, uten unntak, er oppstyltet og lite musikalsk. Det er som om man følger en oppskrift for helaftens animasjonsfilmer hvor sangnumre er en nødvendig ingrediens.

Gurin med reverompa er en middelmådig film, som fikk suksess på grunn av kvaliteter som ligger langt utenfor selve filmen. For animasjonsentusiaster er selvsagt filmen interessant fordi det var den første produksjonen av sitt slag i Norge og var med på å danne starten på en suksess innen animasjon for Filmkameratene med Jacobsen som produsent. Dessverre endte produksjonen av *Gurin* i rettssalen på grunn av uoverensstemmelser mellom Tystad og Jacobsen. Tvisten er avsluttet, men Tystad, som lå an til en strålende karriere innen norsk animasjon, har trukket seg tilbake fra den delen av filmbransjen. Nå er filmen gjenutgitt som en del av John M. Jacobsen Collection.

Utgivelsen:

Gurin med reverompa er en historisk produksjon i norsk sammenheng og det er på sin plass at produksjonsprosessen er behørig dokumentert. Den fyldige dokumentaren som følger utgivelsen gir et godt innblikk i produksjonsprosessen. Alle de sentrale personene intervjues og man inngående kjennskap til de viktigste delene av produksjonen. Et vektig dokument over en lite dokumentert del av norsk filmbransje.

Utgivelsen for øvrig er ganske tynn. De musikalske innslagene fra filmen får en ekstra ufortjent runde og det er mulig å se traileren for filmen.

Overgangen til DVD-formatet har ikke forbedret bildekvaliteten på filmen. Det er mange forstyrrende elementer underveis - både i form av støv og skitt, men også i form av komprimeringsfeil. Fargegjengivelsen varierer gjennom filmen - enkelte scener er blasse og livløse, mens eksempelvis innledningsscenen bader i varme, glødende farger.

Lydsiden gjengis i Dolby Digital 5.1, men her er det lite å hente for lydentusiaster. Musikk og

dialog er i sentrum gjennom hele filmen, mens de sparsommelige effektene krydrer lydbildet altfor sjeldent.

Samlet sett er
Gurin med reverompa en ganske smålåten utgivelse av en skuffende film.

Anmeldt av Tom-Erik Lønnerød, 04.02.07

Takk til SF Norge for anmeldereksemplar

Ja
gurin_cover;